

MİLLİ KABAHAHLERİMİZ

"Çalışmadan, öğrenmeden, yorulmadan rahat yaşamının yollarını aramayı alışkanlık haline getirmiş milletler, evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra da istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar."

Mustafa Kemal ATATÜRK

Yaklaşık 20 yıldan beri güzel ülkemizin birbirinden güzel il ve ilçelerinde Vali Yardımcısı ve Kaymakam olarak görev yapmaktayım. Bu süre içerisinde vatandaşımızın ve kamu görevlilerinin devlete, idareye ve hizmete bakış açısı hep dikkatimi çekmiştir. Bu konuda çok duyarlı ve değerli kanaat önderleri ve vatandaşların yanında devletini, milletini ve vatanını başka devlet, millet ve vatanlarla karıştıran, hizmete duyarsız insanlarla da karşılaştım. Dolayısıyla bu konuda sayısız hoş olay ve hatıranın yanında birçok da hoş olmayanları var hafızamda.

Duyarlı ve bilinçli insanların sayısının çok olduğu yerlerde hizmetin kalitesinin ve miktarının arttığını, maliyetlerin azaldığını, sonuçlarının daha kalıcı ve etkili olduğunu gördüm.

Bu vatanda birçok değerli seçilmiş ve atanmış insanın yanında meslektaşlarımızın da daha kalkınmış, daha huzurlu, daha temiz bir Türkiye; daha onurlu, daha mutlu, daha huzurlu daha eğitilmiş ve sağlıklı bir millet arzusuyla hizmet etme gayret ve telaşı içinde olduklarını gördüm. Bitmeyen enerji ve tecrübeleri ile millete samimiyetle hizmet eden, vatandaşın hayatını kolaylaştıran, değişik kurumlardan birçok kamu görevlisini tanıdım. Değişik zaman ve mekanlardaki bazı olumsuz ve bıktırıcı şartlara rağmen, ülkemizi ve insanımızı seven insanların "Ne yapalım! Acısıyla tatlısıyla bizim insanımız, bizim vatanımız" inancıyla, bu milletin tüm değerlerine saygılı bir şekilde; bıkmadan, usanmadan ve durmadan yola devam edebilme konusundaki sabırlarının en büyük mezziyetlerinden biri olduğunu gördüm.

Bütün bu potansiyele, iyi niyete, emeğe, çalışmaya ve sabra rağmen bu ülkede bir şeylerin ters gittiğini, bazı değerlerimizi kaybettiğimizi, bazı karar ve uygulamaların yerinde olmadığını, bazı algılamamızın noksan ve yanlış olduğunu zaman zaman birçok insandan duymuşuzdur.

Sunulmakta olan kamu hizmetlerinde, uygulanan sosyal yardımlarda ve altyapı çalışmalarında kamu görevlileriyle, vatandaşlarımızla, yerel idarecilerle, basın mensuplarıyla, siyasi partilerin ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileriyle, esnafımızla yoğun iletişimimiz olmakta, bu kesimlerin "Devleti", "İdareyi" ve "Kamu Hizmetini" algılama, tanımlama ve değerlendirme konusundaki farklı bakış açılarını, beklentilerini yorumlamaya çalışmaktayım.

Burada, biraz karamsarlık havası da koksa, âcizane bazı düşünce ve tespitlerimi aktarmak istiyorum.

Evet, bu vatan bizim vatanımız, bu millet bizim milletimiz, bu devlet bizim devletimiz; ancak toplum olarak bize özgü bazı "Kabahahtlerimiz" var ki, bunlardan kaynaklanan olumsuz sonuçları görmezlikten gelmek mümkün olmamakta; insan "Keşke olmasa, keşke yapmasak!", "Bu gidişin sonu nereye varacak?" diye düşünmeden de yapamamaktadır. İşte ilk akla gelen ve çok sık rastlanan kabahahtlerimiz:

Hizmet Bize gelmiyor!

Birinci kabahahtimiz hizmetin bize geldiğini kavrayamamış olmamız. Gelen hizmeti sanki o hizmeti getiren veya o hizmette çalışanların şahsi işleriymiş, sanki o köye, o beldeye

yapılmıyormuş gibi, hatta hizmet başka bir ülkeye, başka bir gezegene yapılmıyormuş gibi algılamamız. Oysa hizmet bizim köyümüze, bizim beldemize geliyor. Hizmetin bu milletin parası ile yapıldığını artık kabullenmemiz ve yapılan hizmete sahip çıkmamız gerekmez mi?

Devlet Ne ki?

İkinci ve en büyük kabahatlerimizden biri de çoğumuzun “Devlet” kavramını bir türlü şekillendirememiş, nasıl bakmamız gerektiğine karar verememiş olmamız. Bir kısmımız devleti asla kendimizden saymıyoruz veya kendimizi devlete ait hissetmiyoruz; bir kısmımız “Yolunacak kaz” gibi görüyoruz, devlete ait ne varsa, kamu arazilerini işgalde olduğu gibi, kenarından köşesinden kırmaya çalışıyoruz; bir kısmımız “Her türlü imkâna sahip, her şeye gücü yeten, kaynakları sınırsız, istenilen her şeyi hemen verebilen, istediğimiz her şeyi mutlaka alabileceğimiz, yorulmaz-paslanmaz ve arıza yapmaz bir makine” olarak görüyoruz; bir kısmımız devleti çok uzaklarda, uzayda bir yerde sanıyor veya bilinmeyen bir ülke olarak hayal ediyor; bir kısmımız her rastladığı kamu görevlisini veya kamu binasını devlet olarak görüyor; devletin esasen vatandaşın bizzat kendisi olduğunu, milletin teşkilatlı hali olduğunu bir türlü fark edemiyoruz. Uzun bir süre ülkemizde dillendirilen "Devlet Millet İşbirliği" ifadesi esasen yanlış ve devletle milleti ayrı unsurlar olarak görmenin sonucudur.

Hizmetin Parası Nereden Geliyor?

İkinciye bağlı olarak üçüncü kabahatimiz de hizmet için harcanan parayı başkalarının veya “Atlantislilerin” parası olarak görmemiz; bir türlü milletin, kendilerinin parası olduğunu, kendi emek ve vergilerinden ayrılan kaynak olduğunu, devletin malının deniz olmadığını kavrayamamış olmamız. Bu kaynaklar yanlış harcanmış, israf edilmiş, çar-çur edilmiş vatandaşın pek de umurunda değil doğrusu.

Vurun Vurun Vuralım, Tahtaları Kıralım

Asfalt sökme, kaldırım yenileme de bir başka milli kabahatimiz. Bir yıl asfalt yaptığı yolu ertesi yıl su hattı geçirmek için kazan aynı kurumun vurdum duymazlığı ile, bir yıl yer altı telefon hattı, ertesi yıl kanalizasyon borusu döşemek için aynı yolun defalarca kazılması, her yıl kaldırımları yenileyen birimlerin rahatlığı toplumun devlete ve esasen milletin malına bakışının bir sonucudur.

Burada çocukluğumda söylenen bir şarkı aklıma geliyor:

“Vurun vurun vuralım, tahtaları kıralım;

Bizim köyde usta çok yeniden yaptıralım”...

Nasıl Olsa Biri Yapar

Diğer bir Kabahatimiz de “Nasıl olsa biri yapar, biri alır” şeklindeki yanılığımız. Bazı vatandaşlarımızın “Kent kültürüne ve ortak yaşama kurallarına uymama” yönündeki bilinç ve duyarlılığı çok gelişmiş olduğundan elindeki pet şişeyi, bira şişesini, ambalajı, kâğıt mendili, sigara kutusu veya izmariti çok rahat bir şekilde herkesin kullandığı, kendisinin de gelip geçtiği cadde, kaldırım ve meydanlara atabilmekte; bu hareketi yaparken de hep şunu düşünmekte: "Nasıl olsa biri alır, biri temizler"... Bazı insanlar kendi köyünün yolundaki taşı; evinin önündeki, sokağındaki atıkları görüyor ancak yine biri alır diye dokunmuyor. O birileri de bazen hiç gelmeyince sorun katlanarak devam ediyor; birileri de atıkları almayınca bir süre sonra yaşadığımız çevre kirleniyor, temiz bir yer kalmıyor. Piknik alanlarımızın durumu zaten çiçek bahçesi gibi...

Aracsız İş Olmaz!

Bir de aracısız iş yapılamayacağına inanmışız veya inandırılmışız. Hassas konularda mutlaka istişare edilmesi, görüş alış verişinde bulunulması, sorumluluğun paylaşılması gerekmele birlikte basit bir konuda bile birçok vatandaşımız araçlara gitmeden rahat edemiyor. Esasen vatandaş ilgili birime doğrudan gitse talebi yerine getirilecektir.

Kabahatli Kim?

Atalarımız “Ne ekersen onu biçersin demiş”.

Kabahatli kesinlikle vatandaş değil. Kabahatli olan kendini tanımlayamamış, çağdaş ve milli eğitimi planlayamamış, dolayısıyla vatandaşı eğitememiş, motive edememiş, çalışmadan yorulmadan geçinmenin yollarını teşvik etmiş, koltuk kavgası ve kaygısından kurtulup da vatandaşın derdi ile dertlenememiş, esasen vatandaşla kavgalı, hatta vatandaşla küsülü hükümetler ile kendilerine hesap sorulmamış veya sorulamamış; bildikleri gibi hareket etmiş, bazı kolaycı, bananeci, vizyonsuz, misyonsuz icraatçılar; eğitimciler, vs; kısacası ihmalkârlık...

“Küstürdüm barışamam
Ayrıldım kavuşamam
Göz açtım seni gördüm
Yadınan konuşamam
Dert bende kara bende”

sözleri ile başlayan Erzincan yöremize ait Türküde olduğu gibi, her ne kadar zaman zaman küskünlükler, algılama-anlama hatası olsa da devlet millete, millet de devlete muhtaç; gidilecek başka ülke yok.

Biz İçten, Siz Dıştan...

Burada Fuat Paşa'yı hatırlamadan geçmek olmaz:

“Hariciye Nazırı Fuat Paşa'ya, Sultan Abdülaziz'in 1867'deki Avrupa seyahati esnasında Avrupalı bir diplomat sorar:

"Dünyanın en güçlü devleti hangisidir?"

Fuat paşa, hiç tereddüt etmeden cevap verir: "Osmanlı Devleti"!..

Diplomat şaşırır... Çünkü Osmanlı Devleti, Avrupa'nın gözünde "Hasta adamdır"!.. Nasıl olur da, böyle bir Osmanlı "Dünyanın en güçlü devleti" olabilir? Sebebini sorar Paşaya... Osmanlı Paşasının cevabı hayli ilginçtir. Fuat Paşa kendisinden emin şekilde "Evet" der, "Dünyanın en güçlü devleti, Osmanlı Devletidir!... Baksanıza, yıllardan beri; biz içten, siz dıştan uğraştığınız halde, Osmanlı Devletini hala yıkamadık"!..

Ama, ne yazık ki; daha sonra içteki "Duyarsızlar ve bana neciler" ile "Dış dostlar" el ele verip, koskoca Osmanlı Devletini yıktılar!...

Biz halen güçlüyüz, ancak günümüzde de rastladığımız bu duyarsızlık devam etmemeli. Devlete, millete, kurumlarımıza sahip çikalım; vatandaşımızın devletimize ve onun kurumlarına olan güvenini artıralım; ordumuzu ve polisimizi güçlü kılalım; enerjimizi dışarıdan gelebilecek müdahalelerin etkilerini azaltmak için harcayalım.

Bu duyarsızlık ve kolaycılık 5-10 yılda oluşmadı, son iki yüzyılın birikimi; tabii ki 5-10 yılda da düzelmez; ancak bu milletin ve bu ülkenin bir yüzyıl daha bekleyecek zamanı ve tahammülü yok.

Millete ve ülkenin geleceğine sahip çıkılması yönünde son yıllarda ümit verici bir Milli Hassasiyet oluşmuş; altyapı ihtiyaçları önemli ölçüde giderilmiş; toplumdaki engelli, dul, yetim, öksüz, yaşlı, kimsesiz gibi dezavantajlı vatandaşlara yönelik haklar ve müspet

uygulamalar artırılmış; vatandaşlar inançlarını ve yaşam tarzını daha rahat yaşamaya başlamış; vatandaş devlet kurumları ile barışmış; tüm bunların sonunda vatandaş memnuniyeti artmıştır.

Güçlü ve huzurlu bir ülke ve millet olabilmek için her türlü imkana ve kapasiteye sahip olduğumuz halde, bir süre daha ciddi sorunlarla uğraşmaya, doğruları bulma çabalarına, varlık içinde yoklukları yaşamaya devam edeceğiz gibi görünüyor.

Ölüme Çare...

Karadenizlinin biri gazetenin sağlık köşesinde “Falanca hastalığa çare bulundu, artık şu hastalığa hiç rastlanılmıyor. Ortalama insan ömrü her geçen gün uzuyor” şeklindeki yorum ve haberleri bir süre okuduktan sonra, içini çekerek:

“Ooof of !... Bunlar bir gün ölüme de çare bulacaklar da, olan bize olacak” der. O hesap, bir gün biz de tüm sorunlarımızı çözeceğiz; doğruları bulacağız ve uygulayacağız; ama millet olarak hızlı olmamız lazım, yoksa yaşayan neslimize yazık olacak endişesine katılıyorum.

Çözüm Ne?

Ne yapılmalı? Bu milleti yönetmeye talip olmuş insanlar ve kurumlar bu vatanda yaşayanları aydınlatmaya, kabahatlerinden vazgeçirmeye bıkmadan usanmadan devam edecek ve bu konuda azami gayret gösterecekler.

Bu konuda Milli Duyarlılığa sahip her kurum, her vatandaş kafa yormalı, gönüllü elçi olmalı, doğruları çevresindekilere anlatmalı, izah etmeli; en önemlisi de çocuklarını doğru eğitmelidir.

Devletin bizim devletimiz olduğunu, devletin milletin ta kendisi olduğunu, kamu hizmetlerine harcanan paraların da vatandaşın kendi ortak paraları olduğunu, “**Devletin malının deniz olmadığını**”, emeğin bizim emeğimiz olduğunu, ortaya çıkan eserlerin bizlerin evladı kıymetinde olduğunu, bunları korumamız gerektiğini her fırsatta, her ortamda anlatmaya devam edeceğiz.

Mimar Sinan...

Yaptığımız işleri sağlam ve planlı yapmalıyız. Atalarımız “Aza erinen çoğa yorulur” demiş. 500 yıl önce yaptığı eserleri, en küçük bir çatlak bile oluşmadan günümüze ulaşan Mimar Sinan’ın yanında, daha yapımından üç yıl sonra çöken çağdaş teknoloji harikası binaları yapanları, kontrol edenleri ve teslim alanları hakikaten tebrik etmek, kesinlikle ödüllendirmek lazım.

Vatandaş Katkısı Şart

Yapılan hizmetlere vatandaşın bir şekilde katkı yapması ve katılması sağlanmalı; hizmet vatandaşa mal edilmelidir. Görev yaptığım bir ilimizde, orman teşkilatının bir sahayı 2 defa ağaçlandırdığını ancak her ikisinde de çevre köylülerin sahayı ve fidanları yaktığını, aynı köylüler ücret karşılığı da olsa çalıştırılarak 3.kez ağaçlandırılan ve her yıl ücret karşılığı bakımı yaptırılan ve sulattırılan bu ağaçlandırma sahasına ve fidanlara bu defa aynı köylülerin sahip çıktığını ve koruduğunu hem orman görevlilerinden hem de çevredeki vatandaşlardan defalarca dinlemiştim.

Bu ülkede, bu konularda çok güzel ve isabetli tespitler yapacak, çok mantıklı ve pratik önerilerde bulunacak çok değerli idarecilerimiz, bilim adamlarımız, bürokratlarımız, belediye başkanlarımız, siyasilerimiz, iş adamlarımız mutlaka vardır. Benimki sadece kısa bir deneme... Bir de internette aradım, “Milli Kabahat” tamlamasını bulamadım. Bu tamlama da, Türk İdari ve Siyasi Tarihine benim bir hediye olsun istedim.

Sonuç Olarak...

"Çalışmadan, öğrenmeden, yorulmadan rahat yaşamının yollarını aramayı alışkanlık haline getirmiş milletler, evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra da istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar" gerçeği "Milli Prensibimiz" olmalı ve bu prensip kabahatlere meyilli vatandaşlara ve ilgililere sıklıkla hatırlatılmalıdır.

Millet ve ülke olarak, hep beraber daha mutlu, daha huzurlu ve daha güzel günlere hızlı bir şekilde ulaşabilmek dileğiyle... 14 Ağustos 2007 - Bulancak/Giresun